Frederique uit Heveadorp

Koen uit Renkum

Help ook regenwater de grond in.

Delain uit Oosterbeek

Met interviews, voorbeelden, tips en een stappenplan, speciaal voor inwoners van de Gemeente Renkum.

Gewoon Dóén!

Inhoudsopgave

4 **Zó makkelijk is het**
5 **De voordelen van je regen-pijp van het riool halen**
6 **Dit weet bijna niemand!**
7 **Is jouw tuin geschikt?**
8 **Aan de slag**
9 **Deze enthousiaste bewoners zetten de zaag er in**
10 **WOP**
11 **Klaar!? Nog niet helemaal!**
12 **Regenton**
13 **Gratis advies?**
15 **Het Tuinbordje**
16 **Verkooppunten**
18 **Praktische hulp**
19 **Merel's nawoord**

Dit boekje heb je te danken aan Renkum Verduurzaamt Samen en de wijkinitiatieven in Renkum:

Clusterwoningen toekomstproof!
Duurzame SteK
Heveadorp Duurzaam
Werkgroep duurzame Fluitersmaat
De Groene Wever

Tekst
Jip Houtbeckers, Laura de Ridder-Knüppe en Lanny Olie
Vormgeving en illustraties
Laura de Ridder-Knüppe, met open vizier

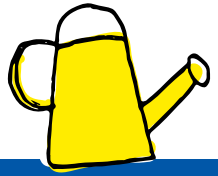

Hoi, Merel hier!

Ik ga je in dit boekje in vogelvlucht meenemen door iets wat ik echt belangrijk vind. Regenwater afkoppelen. Hoezo?! Dat wil simpelweg zeggen dat je de regenpijp van het riool afhaalt. Dan stroomt het regenwater weer de bodem in. Dat is goed voor de tuin, goed voor het milieu en daarmee goed voor mens en dier. Hemels, dat regenwater! Daar badder ik maar wat graag in. En met alle tips die ik geef is het een fluitje van een cent. Veel plezier met afkoppelen vast. Enne, dankjewel, namens de Renkumse natuur.

De voordelen van je regenpijp van het riool halen

Nu verdwijnt veel regenwater het riool in, dat bij hevige regenval overbelast raakt. Soms komt dan vuil rioolwater in het oppervlaktewater, zoals meren, beken en rivieren. Hoe mooi is het als al het regenwater terecht komt waar het hoort? Namelijk gewoon in onze eigen tuin.

Meer dan een goed gevoel!
Uit onderzoek onder 60 van onze gemeentegenoten die zijn afgekoppeld blijkt dat regenwater weer de grond insturen maar liefst 91% een blij en trots gevoel geeft.

Zó makkelijk is het

1. Je zaagt een stuk van ca. 16 cm uit de regenpijp.
2. Je monteert een bocht (zie pagina 8) of een WOP (zie pagina 10)
3. Je leidt het regenwater van de gevel af richting de tuin.

Regenton? Goed idee!

Een regenton en regenwater afkoppelen zijn twee verschillende dingen. Je kunt er altijd voor kiezen om voor het proces van het afkoppelen een regenton aan te sluiten.
Sluit de regenton aan met een regentonvuller/vulautomaat. Deze vulautomaat zorgt ervoor dat als de ton vol is het overtollig water weer terug de regenpijp in wordt gebracht. En dan door-pakken en het regenwater ook afkoppelen.

Voorkom overstort in de natuur

Omdat ons weer warmer en droger wordt neemt de kans op piekbuien met meer dan 25% toe. Bij hevige regenval raken riolen en de waterzuivering in Renkum (vlakbij Parenco) overbelast. De riolen en de waterzuivering moeten dan gebruik maken van een overstort.

Deze loost het ongezuiverd (riool)water in het oppervlaktewater (de natuur). Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat het afvalwater op onze straten en in onze woningen terecht komt. Rioolwater zit tjokvol biologische vervuiling maar ook antibiotica, anticonceptie, drugresten, chemoresten, vetten en chemicaliën. Voor de waterzuivering van de gemeente Renkum is o.a. de Nederrijn de overstort. Deze rivier is onderdeel van een voedselketen voor vogels, vissen en heel veel ander leven. U kunt zich wel voorstellen dat dit niet goed is voor het milieu en daarmee onze leefomgeving.

Links: Veel grote oude bomen, zoals hier in het Renkums Beekdal, hebben het door watertekorten erg moeilijk. Afkoppelen zorgt voor een hogere grondwaterstand en dat kunnen onze bossen goed gebruiken!

Het team van Informatiecentrum Renkums Beekdal is blij met elke druppel regen die in de tuinen valt en daarmee de verdrogende beken en sprengen aanvult. Bewoners kunnen ook hier de WOP kopen.

- Er stroomt per jaar uit één regenpijp gemiddeld 20.000 liter regenwater!
- Per jaar komt er bijna 50.000 liter regenwater van je dak, ongeveer 400 badkuipen!
- Per jaar valt er 11 miljoen liter regenwater op de Renkumse daken.

Onvoorstelbaar, vind je niet?

Is jouw tuin geschikt?

Bijna alle grond in onze gemeente is ideaal om het water gewoon de tuin in te laten stromen. Als het water na het regenen snel de grond inzakt kun je daar vanuit gaan. Twijfel je? Doe de emmerproef. Dat gaat zo:

- Graaf een gat van 30 x 30 x 30 centimeter.
- Vul dit gat tot de rand met een emmer water
- Herhaal dit zodra het water weggezakt is.
- Noteer de tijd nadat het water van de tweede emmer is weggezakt.

Duurde dit minder dan 1,5 uur? Dan is jouw bodem geschikt.

Duurt het langer dan 1,5 uur? Bel dan met de servicebalie van de gemeente: 026 334 81 11. Vraag naar de afkoppelcoach. Op afspraak krijg je dan advies op maat. Want er kan alsnog van alles.

Aan de slag

Hoe werkt het?
Je wilt dat het water van je huis de tuin in stroomt.

Benodigdheden
Bochtstuk (zink of pvc), pvc-afsluitkap en een ijzerzaag. Te koop bij de HUBO en de GIJ!

Afkoppelen kan vliegensvlug! Met de benodigde materialen en een stap voor stap uitleg. Eitje toch?

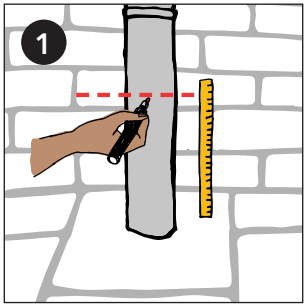

Markeer op 5 cm vanaf de grond op de regenpijp een lijn en ongeveer 15 cm daarboven.

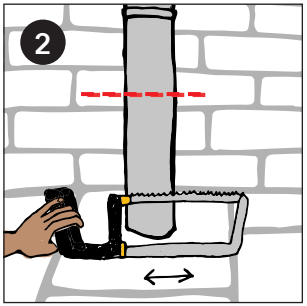

Zaag eerst de bovenste lijn door en dan de onderste.

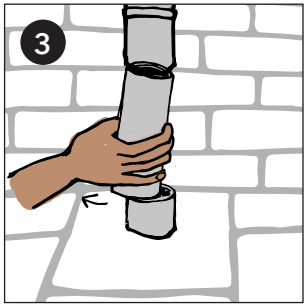

Haal het stuk buis eruit.

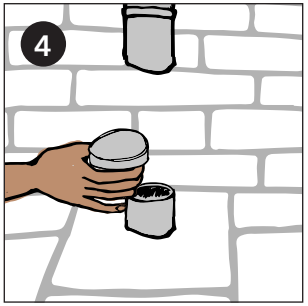

Dek de regenpijp af met een afsluitkapje.

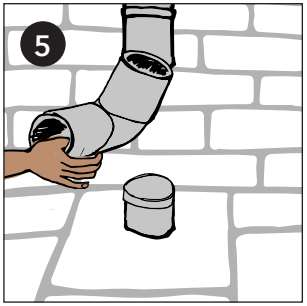

Tip: Check eerst met de tuinslang de beste richting voordat je de bocht vastlijmt.

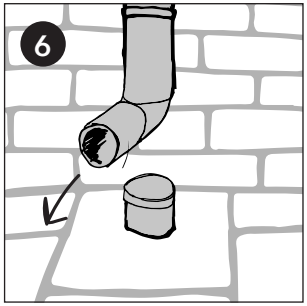

Klaar is bijna Kees! Leidt het regenwater van de gevel af, richting je tuin!

Deze enthousiaste bewoners zetten de zaag er in...

"Ik ben geen klusser maar na het advies van de afkoppelcoach heb ik toch de stoute schoenen aan getrokken en ik ben er zo blij mee!"

Kathy uit Doorwerth

Je hebt er veel werk van gemaakt Tanja! Dakpannen, beekloopje, kleine wadi. Hoe was het om dit te doen?
"Na het advies van de afkoppelcoach en toestemming van Vivare ben ik meteen aan de slag gegaan. Het viel mij reuze mee, ik vond het stiekem wel spannend om te doen hoor! Maar het resultaat, daar geniet ik elke dag van!"

Kosten?
"Nauwelijks. Via de afkoppelcoach van de gemeente heb ik een gratis afkoppelstarterskit gekregen en de dakpannen zijn van Marktplaats."

Ron uit Renkum

"Ik ben blij dat het regenwater van mijn dak dankzij de WOP niet meer onnodig en nutteloos naar het riool doorstroomt maar gebruikt wordt door mijn tuin!"

Koen uit Renkum

"Je kunt het zo moeilijk en gemakkelijk maken als je wilt".

Korting in Renkum

Bij onze winkeliers krijg je voor een aanbiedingsprijs een WOP (Water Ontluchting Product). De WOP kan eventueel stankoverlast voorkomen doordat de WOP met een binnenwerk is voorzien van een beluchtingsfunctie.

water *lucht*
PVC-buis *ingebouwde afsluiter*

Klaar!? Nog niet helemaal. Het water moet nog tot ongeveer 1,5 meter van je huis wegstromen. Even uitvogelen dus hoe jij dat vorm wil geven. Laat je creativiteit ook stromen.

Ik heb ook wat ideeën voor je! Maak bijvoorbeeld een beekloop van klinkertjes, sierkeien, perzikpitten, schelpen of grind. Graaf een geul uit. Maak een loopje met wat dakpannen. Leid het water naar een vijver of een verlaging in de tuin (wadi)… Het kan allemaal. Zolang het water maar wat afschot heeft.

Regenwater opslaan met de regenton

Regenwater afkoppelen is goed te combineren met een regenton.

Ideaal om je planten in potten en bakken en kamerplanten mee water te geven. Regenwater is veel beter voor je (kamer)planten. Vooral vetplanten worden hier heel erg blij van!

Nodig:
Regenton, een regentonvuller/vulautomaat, een bocht (van zink of pvc), een bladvanger en een ijzerzaag (te koop bij de HUBO en de GIJ!).

Stappen:
Plaats een regenton naast de regenpijp. Volg dan deze stappen:

1. Plaats een bladvanger als er veel blad in je dakgoot komt.
2. Monteer een vulautomaat. Daarmee stroomt het overtollig water weer terug de regenpijp in.
3. Koppel de regenpijp daarna af zoals op pagina 8 is aangegeven. Als de ton vol is, wil je natuurlijk niet dat het water alsnog in het riool komt!

Mijn grote vriend Pierre de regenworm vond dat ik ook wat opties moest geven voor iedereen die het nog grondiger wil aanpakken! Bijvoorbeeld met een flinke opslag onder de grond. Regenwater gebruiken voor je tuin of nog mooier; voor toilet of wasmachine! Dat zijn vaak kostbare oplossingen maar er zijn ook goedkopere routes. Informeer bij de afkoppelcoach!

Gratis advies?
Pierre heeft geregeld dat je kan bellen met de servicebalie van de gemeente: 026 334 81 11. Vraag naar de afkop-pelcoach. Of kom naar de Klimaatkeet, ontmoet Team Merel en stel al je vragen!

De Klimaatkeet staat op wisselende plekken binnen onze gemeente. Kijk op voor actuele plaatsen en data op www.gewoondoen.direct of kijk in de lokale krant Rijn & Veluwe.

Toffe pier, die Pierre!

Deze enthousiaste bewoners uit de gemeente Renkum zetten de zaag er in...

Leuk gedaan Frederique! Wat heeft je ertoe gezet om dit fraaie beekloopje te maken?
"Het advies van de afkoppelcoach was het zetje wat ik nodig had. Het regenwater is een groot vraagstuk en de coach maakte het antwoord klein. Ook dat het proces omkeerbaar is hielp mij om door te zetten".

Kosten?
Niets. Van de afkoppelcoach kreeg ik namens de gemeente een gratis afkoppelstarterskit. En de klinkertjes had ik nog liggen.

Wil je nog wat delen?
Ja! Als het regent staan mijn man en ik achter het raam te genieten om te kijken hoe het afgekoppelde regenwater door onze zelfgemaakte beekloopje stroomt. Zo leuk! Sinds we dit beekloopje hebben aangelegd staan er dagelijks wandelaars stil om ons tuintje te bewonderen.

Inspireer anderen met het tuinbordje!

Trots als een pauw ben ik op iedereen die afkoppelt! En daarmee wil ik dolgraag pronken. Daarom heb ik tuinbordjes laten maken waarmee je kan laten zien dat je jouw regenpijp hebt afgekoppeld. Hoe meer van deze bordjes in onze gemeente te zien zijn, hoe meer mensen we kunnen inspireren.

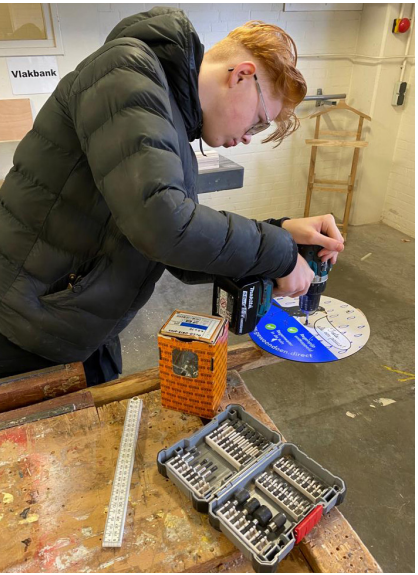

Doe je mee?
Stuur een mailtje naar **duurzaam@renkum.nl** met je contactgegevens of bel naar de servicebalie van het gemeentehuis 026 334 81 11 en vraag naar de afkoppelcoach. Het tuinbordje wordt bij je thuis bezorgd.

Na drie maanden wordt het tuinbordje automatisch bij je opgehaald. Wil je liever dat het eerder opgehaald wordt, of (eigenlijk mooier) dat het langer in je tuin blijft pronken, of wil je het tuinbordje doorgeven aan iemand die je hebt geïnspireerd? Stuur dan even een mailtje naar **duurzaam@renkum.nl** of bel de afkoppelcoach 026-334 81 11.

Boven: De tuinbordjes zijn gemonteerd door leerlingen van het Vierbeek College in Oosterbeek.

Verkooppunten

Je kunt de bocht, het afsluitkapje, de bladvanger, de vulautomaat en het ijzerzaagje kopen bij de GIJ in Oosterbeek en de Hubo in Renkum. Verder verkopen alle ondernemers die in dit boekje staan ook de WOP. Dat is handig, zo lekker dichtbij!

Hubo Industrieweg 2 in Renkum – **De Heerlijkheid** Wolfhezerweg 84 in Wolfheze - **GIJ** (Gelderse IJzerhandel) Weverstraat 15 in Oosterbeek - **Informatiecentrum Renkums Beekdal** Nieuwe Keijenbergseweg 170 in Renkum – **De Tuin- en Woonwinkel** op de Groeneweg in Renkum.

Tip! Niet alle regenpijpen hebben hetzelfde formaat, zorg dat je ijzerzaagje de geschikte reikwijdte heeft om de diameter van je regenpijp door te zagen. Dus meet de diameter op voordat je naar de winkel gaat. De meest voorkomende maat is 80 mm.

Koop hier ook de prachtige regentonnen!

Praktische hulp

Advies van de afkoppelcoach
Wil je graag advies op maat? Bel dan met de servicebalie van de gemeente: **026 334 81 11** en maak een afspraak met de afkoppelcoach. Dit is gratis en vrijblijvend. Je krijgt advies en praktische tips.

Praktische hulp
Vind je het lastig om zelf te doen? Misschien willen die handige buren wel helpen of draven familie en vrienden graag op. Wie weet inspireer je ze zo gelijk om het ook te doen!
Ik probeer ook te helpen! Kijk op www.gewoondoen.direct of ik op dit moment mensen ken die langs kunnen komen.

Heb je een huurwoning?
Ook dan kun je je regenpijp afkoppelen. Eerst vooraf even checken bij de verhuurder of woningcorporatie.

Meer doen? tegels wippen!
Soms heb ik het zó warm in de zomer! Gelukkig zijn er heel veel tuinen in Renkum waar ik een beetje tot mezelf kan komen. Met veel groen, waar het lekker koel is en regenwater gelijk de grond in kan. Veel werk? Dat valt reuze mee! Met bodembedekkers kun je een onderhoudsarme tuin maken. Laat klimop op de bodem groeien of plant maagdenpalm, vrouwenmantel, ooievaarsbek, ezelsoor, kruipend zenegroen… er zijn eindeloos veel mogelijkheden. Zodra het goed dicht zit komt onkruid er niet meer doorheen.

Wat doe ik met mijn oude bestrating?
Zoals je eerder hebt gelezen kun je er een beekloop mee maken voor je regenwater. Maar je kunt er ook muurtjes van maken voor een tuinborder. Of maak een kruidenspiraal. Onderhoudsarme kruiden zijn onder andere munt, salie, majoraan, tijm en rozemarijn.

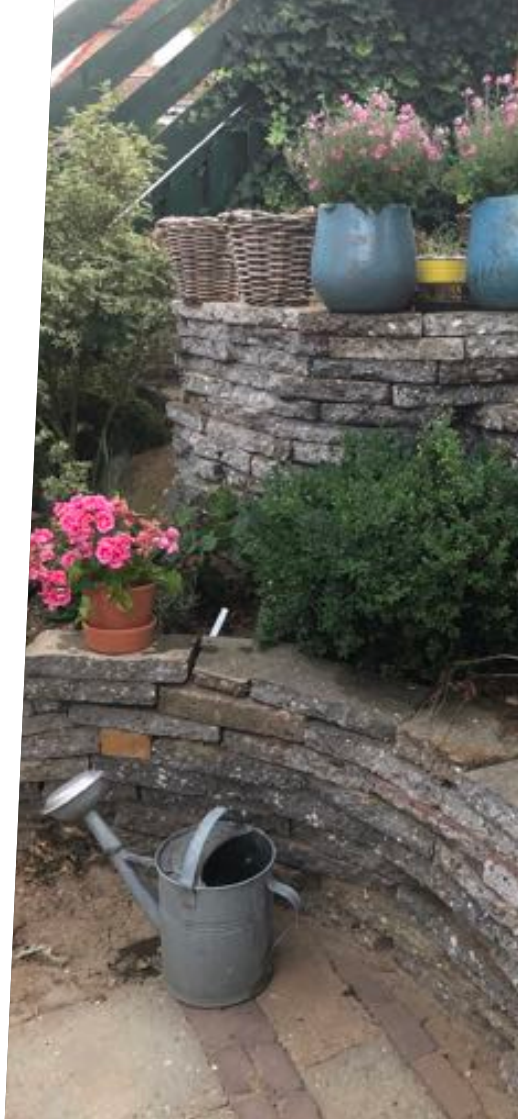

Dag!

Pierre en ik vonden het leuk om je te leren kennen. Heb je dit boekje uit? We zijn ook benieuwd wie je buurtgenoten zijn, geef je ons door?

En heb je iets moois gedaan? Deel het op sociale media met #gewoondoen of mail het naar merel@gewoondoen.direct. Dan kunnen we het op de website zetten. Vlieg vooral eens langs, vinden we leuk!

www.gewoondoen.direct

In dit boekje regent het voordelen!

Sylvester uit Oosterbeek

Tanja uit Doorwerth

Ron uit Renkum

www.gewoondoen.direct

facebook.com/gewoondoen.direct

instagram.com/gewoondoen_direct

gewoon dóén